

Webinar Energietransitie

De juiste balans tussen techniek en sociaal

Huishoudelijk

- Microfoon op mute, camera uit
- Vragen via chat
- Site down and relax (wordt opgenomen dus terugkijken kan)

Wie zijn wij?

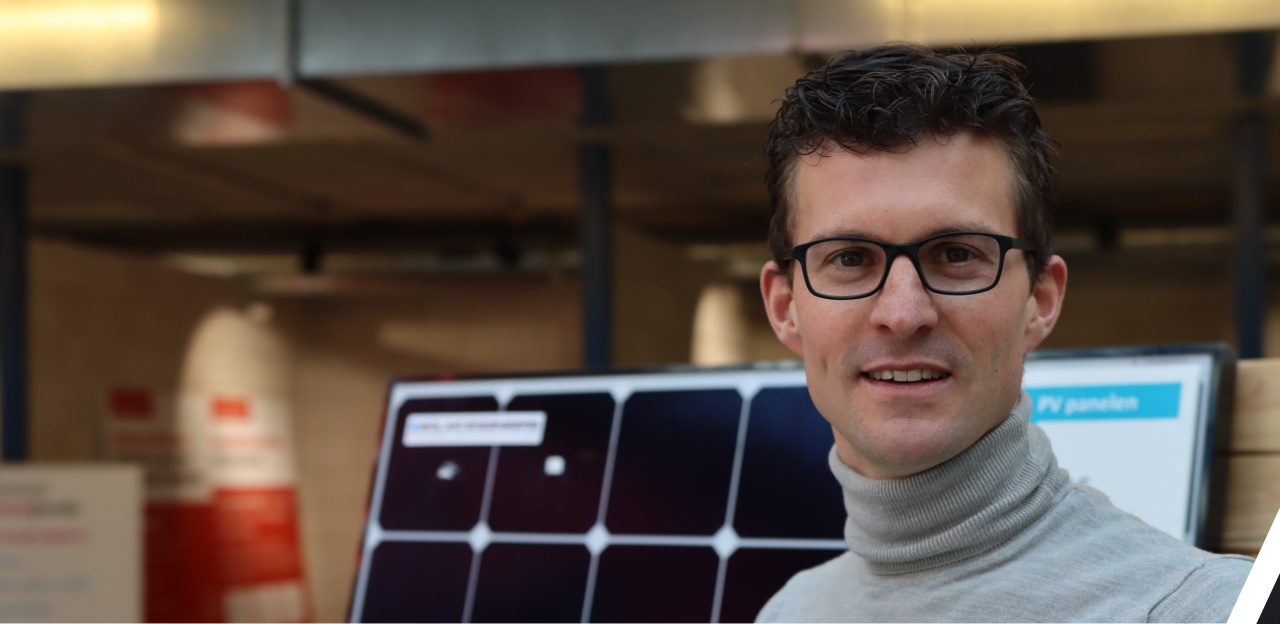
- Adviesbureau voor maatschappelijke vraagstukken
- Oog voor alle betrokken partijen
- We helpen verschillen te overbruggen
- We staan midden in de samenleving

Leefbaarheids-
alliantie Gelderland

Energietransitie in de wijk – techniek of sociaal?

1. Geloven in de kracht van onderop en eigen initiatief, maar zien ook dat versnelling nodig is. Hoe maak je van sociale initiatieven de versnellingsmotor van verandering?
2. Wie is er als eerste aan zet, kan iedereen mee doen, en wat als je er niet uit lijkt te komen?
3. Wat is leidend: de technische oplossing of de wil van een groep koplopers in hun wijk of dorp?

Sprekers vandaag:

- Thomas Bauwens – Dr Rotterdam School of Management
- Ralph Moolenaar – Warmteregisseur Energiesamen Rivierenland
- Ben Tubben – Energiearchitect Qirion

Programma

Thomas Bauwens over het belang van energie-gemeenschappen en hoe lokale overheden echte bondgenoten kunnen worden in de energietransitie

Ralph Moolenaar over hoe betere samenwerking tussen energie-initiatief en lokale overheden problemen in de warmtetransitie kan voorkomen

Ben Tubben over hoe Qirion werkt aan een blauwdruk voor gebiedsgerichte energieoplossingen, door uit te zoomen en techniek en sociaal parallel te laten lopen

How local authorities can foster community engagement in energy transitions

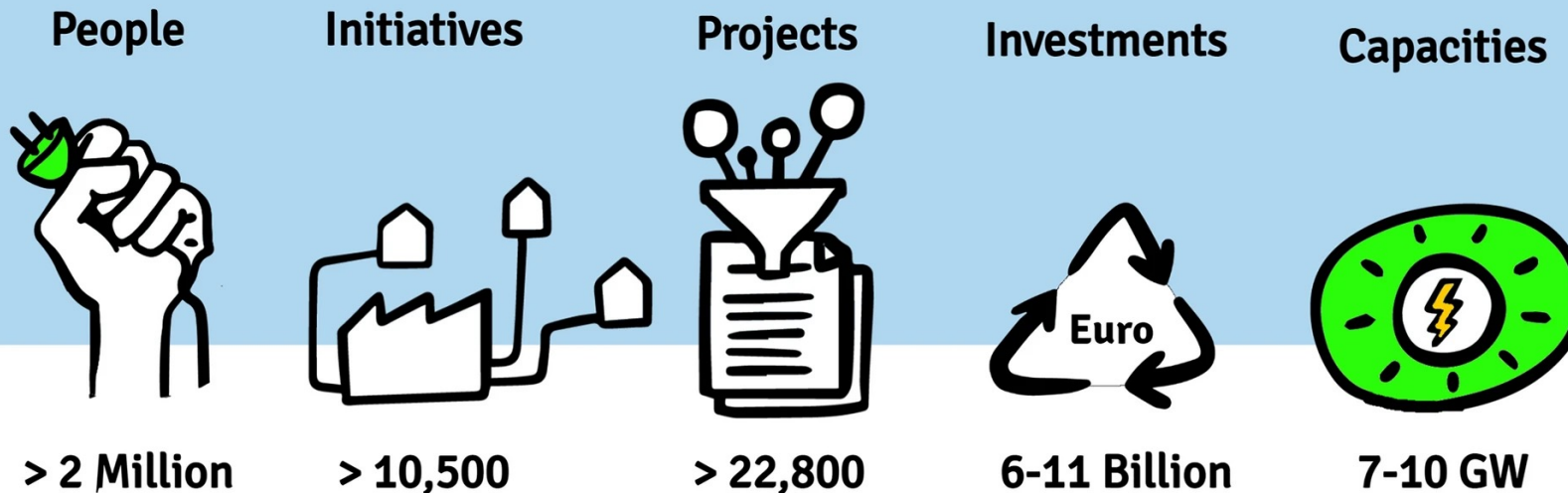
Dr. Thomas Bauwens

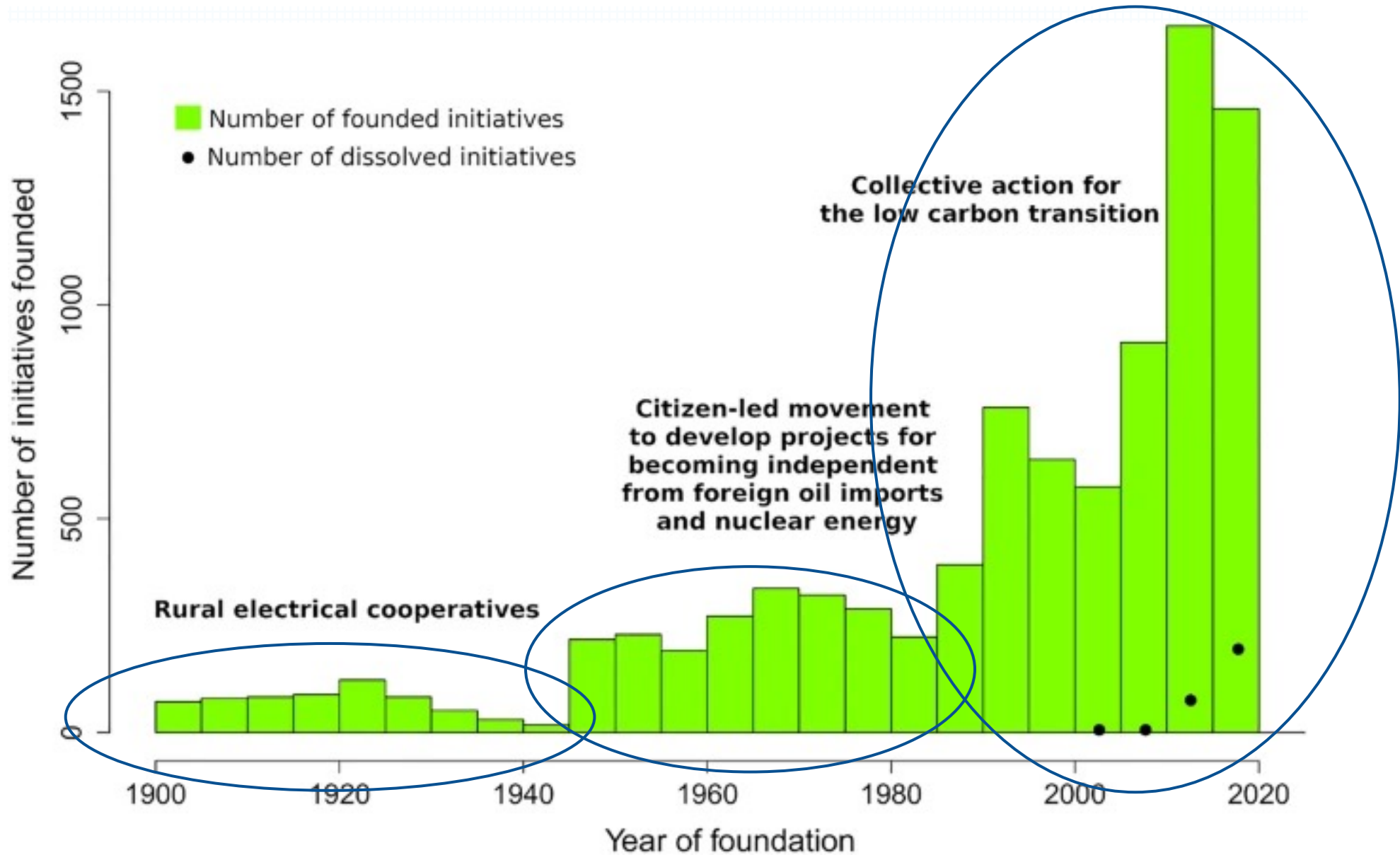

Energy communities in numbers

Europe's citizen-led energy action

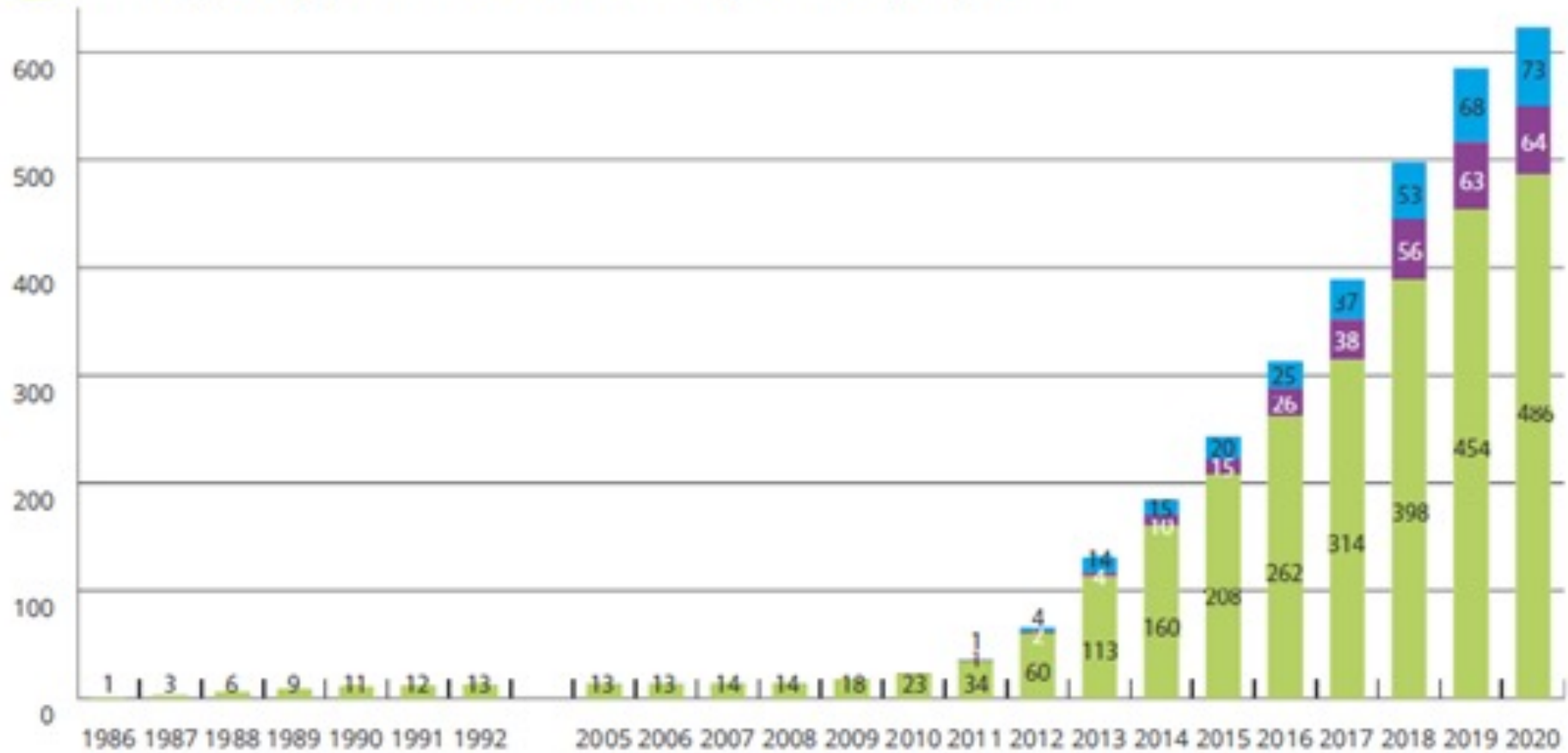

Citizens participate as founders, members, educators, entrepreneurs, consultants, technicians, creators, troubleshooters, and workers. They collectively **produce renewable-based electricity and heat** generated from solar, wind, hydropower, and biomass. Also, they **raise awareness, consult on energy efficiency, contribute to sustainability plans, and organize low carbon mobility**. Funds are raised from private individuals, members, government actors, and other sources. With many participants, even **small contributions add up**. These citizens increase **energy self-sufficiency, lower energy costs** for members and customers, contribute to **local development**, and raise **social acceptance** for the energy transition.

3.1

Energiecoöperaties: ontwikkeling aantal per jaar

- productiecoöperaties andere initiatiefnemers, ontwikkelaar, woningcorporatie, VVE (één installatie)
- productie-coöperaties van bewonersinitiatief (één of meerdere installaties)
- lokale energiecoöperaties (met één of meerdere installaties en energie-activiteiten)

Four different functions in the energy system

Energy delivery
via networks

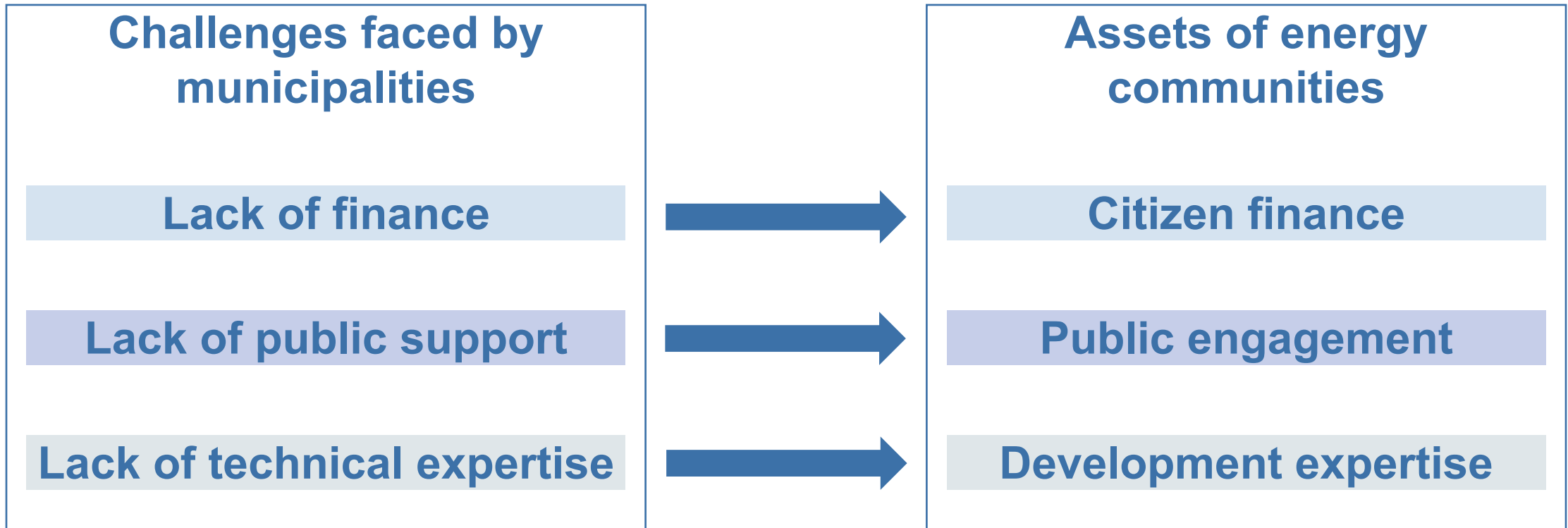
Support provision
to energy users
and prosumers

Energy
production and
supply

Development and
management of
decentralized
energy resources

Collaborations between energy communities and local authorities

Why municipalities should work with energy communities

Challenges faced by energy communities

- Lack of access to projects
- Unfavourable policy and legal frameworks
- Unfamiliarity with community models
- Low professionalization

How can local authorities facilitate energy communities?

Add criteria in tender procedures for sustainable energy projects

Advocate change at higher government level

- Consult energy communities

Advocate the community model to other municipalities

Put resources at the disposal of communities

- Network
- Communication channels
- Meeting places and venues

Facilitate the professionalization of energy communities

- Financial support

Example: Eeklo- Ecopower

- 1999: call for tender for two wind turbines
- Explicit request that local citizens should get the chance to participate
- Ecopower: 100% citizen ownership
- Revenue used to pay a part-time energy expert who works for the municipality

Success factors

Long-term vision

Enthusiast pioneers

Win-win situation

Mutual respect and trust

Skills and capabilities

Conclusions

- Energy communities and local authorities are natural allies in the energy transition
- Great match between local authorities' and energy communities' capabilities and skills
- Local authorities can support energy communities in many ways
- Generalizing these collaborations will greatly accelerate the energy transition

Thank you

Email: bauwens@rsm.nl

Twitter: [@Thomasbauwens1](https://twitter.com/Thomasbauwens1)

www.rsm.nl

Burgemeester Oudlaan 50
3062 PA Rotterdam
The Netherlands

+31 10 408 2222
info@rsm.nl

RSM - a force for positive change

Samenvatting

- Energiegemeenschappen zijn flink groeiende in Europa, zeker in Nederland
- Er zijn verschillende functies van een energiegemeenschappen, zoals energiecoöperaties, inkoopacties en decentrale energiebronnen
- Samenwerking met energiegemeenschappen is belangrijk voor lokale overheden vanwege financiën, draagvlak en expertise
- Uitdagingen: gebrek aan toegang tot projecten, ongunstig beleid en noodzaak om te professionaliseren
- Lokale overheden kunnen dit juist faciliteren, bijv in tenders en met middelen en professionalisering
- Succesfactoren zoals lange termijn visie en wederzijds vertrouwen en begrip
- Gemeenten en energiegemeenschappen zijn bondgenoten en door elkaar te versterken kunnen ze transitie enorm versnellen

De energietransitie: de juiste balans tussen techniek en sociaal

Ralph Moolenaar – Warmteregisseur bij Energie Samen Rivierenland (ESR)

Introductie

Landelijk

Provinciaal

Regionaal

Gemeentelijk

Thermo Bello

(Lokaal)

Doelen Warmteregisseur

- Bewoners, gemeenten en andere stakeholders ondersteunen met de warmtetransitie;
- Kennis en netwerk opbouwen op het gebied van techniek, financiën, organiseren en sociale processen;
- Inzichtelijk maken van gemeenschappelijke drempels en deze oplossen.

Problemen bij de warmtetransitie (1)

Gebrek aan kennis (met name over techniek)

- Gemeenten: sluit een langdurige overeenkomst met de lokale energiecoöperatie om deze kennis lokaal of regionaal in te vullen. Opstarten kan met CDOKE-regeling;
- Energiecoöperaties: verenig je tot een (professionele) koepel om regionaal op te trekken;
- Bewoners en andere stakeholders: zoek laagdrempelig de kennis voordat er dure externe onderzoeken uitgevoerd gaan worden.

Draagvlak bewoners

- Gemeenten: Geen top-down maar bottom-up. Motiveer bewoners om zich te verenigen en ondersteun ze waardoor ze ons probleem met hun oplossing aanvliegen. Spannend? Jazeker! Maar dat geldt voor iedereen.

Problemen bij de warmtetransitie (2)

- Eigenaarschap, zeggenschap en organisatievorm
 - Hoe verhouden belangen en financieringsvormen zich tot elkaar? Vooralsnog geen standaard oplossing.
- Tijd (in verband met voltooiing van mogelijk collectieve oplossing)
 - Ontwikkelen collectieve oplossing (doorlooptijd nu 8 jaar, dat moet korter)
 - Gemeenten: Duidelijkheid voor bewoners (individueel of mogelijk collectief)

Geen/minder problemen bij de warmtetransitie

Techniek

- Veel (duurzame) bronnen;
- Diverse soorten afgiftesystemen en warmtenetten;
- Veel bewezen technieken;
- Ontwikkeling in bereiken hoge temperaturen en opslag.

Financiering

- Veel stimulering (verwacht) vanuit het Rijk;
- Ondersteuning individuele verduurzaming (no-regret), bijv. SVn;
- Rol voor gemeenten, bijvoorbeeld eigenaar van infra (met BNG/NWB)

Collectieve aanpak – hoe vliegen we dit aan?

- Kennis over proces en stappen beschikbaar bij [Energie Samen | Academie](https://academie.energiesamen.nu/academie) (<https://academie.energiesamen.nu/academie>)
- Gemeenten: activeer en motiveer de bewoners
- Begin bij de basis (1): wat zijn de wensen van bewoners waar hun warmtevoorziening aan moet voldoen?
- Begin bij de basis (2): welke technische mogelijkheden zijn er in mijn straat/buurt/wijk?
- Vervolg (1): samenvoegen van wensen en techniek
- Vervolg (2): sterk afhankelijk van lokale context

Advies

Gemeenten

- Haal langdurige (lokale) kennis in huis;
- Ontwikkel met potlood een visie samen met bewoners en expertise voor de lange termijn. Benoem hier een tijdspad en het type opties dat bewoners hebben. Publiceer deze visie zo snel mogelijk (in ieder geval in 2023) om volloop en draagvlak zo hoog mogelijk te houden.

Bewoners

- Verenig je met je burens en maak een wensenlijst waar een duurzame warmtevoorziening aan moet voldoen;
- Maak je kenbaar bij de gemeente en Energie Samen.

De energietransitie: de juiste balans tussen techniek en sociaal

Blauwdruk GEO

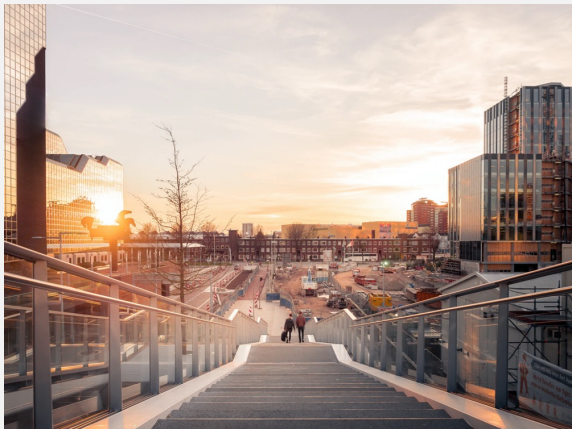
Gebiedsgerichte Energie Oplossingen

Ben Tubben

Energy Consulting

23-03-2023

Doel van de blauwdruk aanpak

De volgende generatie leeft in een **duurzame wereld**

De **energievoorziening** is dan onderdeel van een **volhoudbare manier** van leven

Energieplanologie helpt ons om tot zo'n energievoorziening te komen

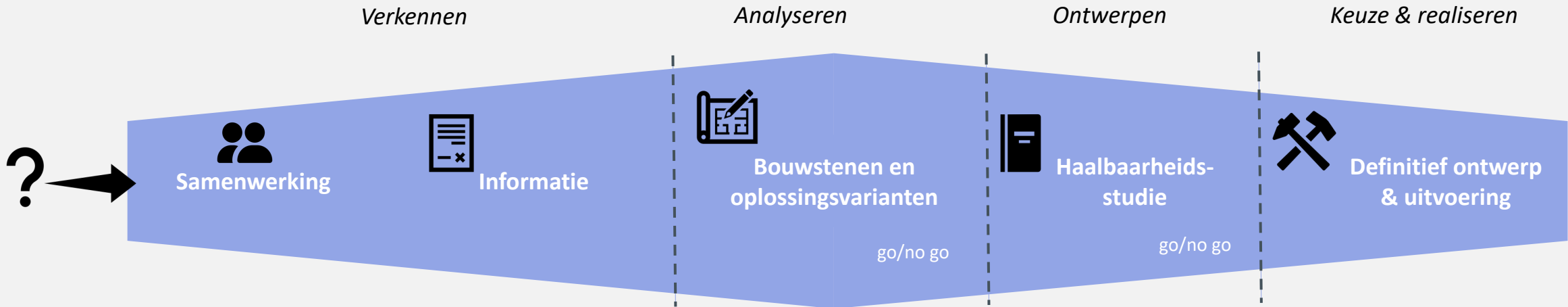

Dat levert **inzichten** en **toepassingen** om voor de volgende generatie een volhoudbare energievoorziening te bouwen

Via Gebiedsgerichte Energie Oplossingen geven we inhoud aan de volhoudbare energievoorziening

Gefaseerde aanpak

Een blauwdruk

Stap 1a Samenwerking

Opzetten task force en bouwen aan de gezamenlijke ambitie en relatie

Stap 1b Informatie

Inventariseren informatie zoals o.a.:

- het vraagstuk,
- de huidige energiestromen en
- toekomstige ontwikkelingen

Bouwstenen en Oplossingsvarianten

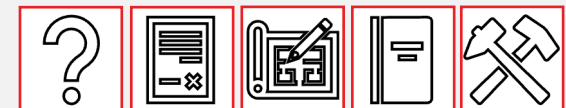
1. Uitgangspunten, kansen en kaders bouwstenen
2. Ontwikkelen oplossingsvarianten en eerste toetsing technische haalbaarheid
3. Validatie oplossingsvarianten met opdrachtgever
4. Eindrapportage technische haalbaarheid en vervolgstappen

Haalbaarheidsonderzoek

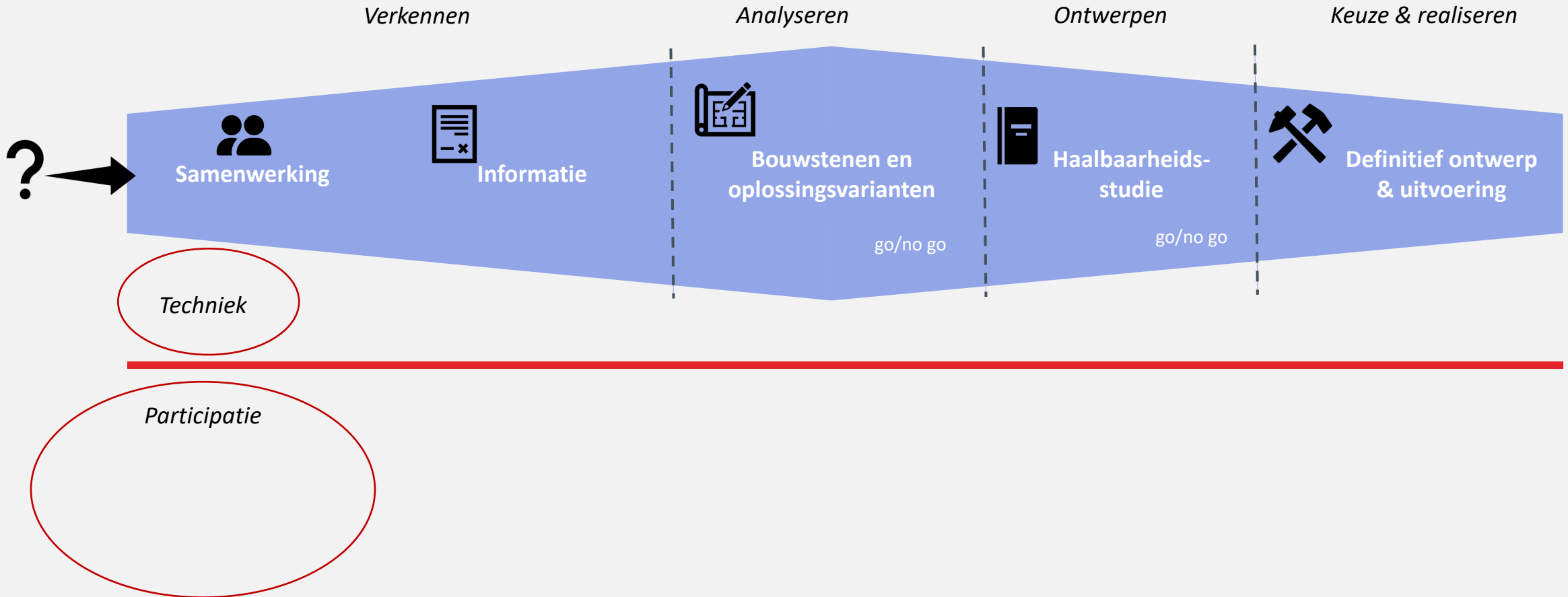
- Technische haalbaarheid
- Juridische haalbaarheid
- Financiële haalbaarheid
- Planologische haalbaarheid

Realisatie klantvraag

- Projectdefinitie
- Structuurontwerp
- Definitief Ontwerp
- Technisch Ontwerp
- Uitvoering
- Gebruik/exploitatie

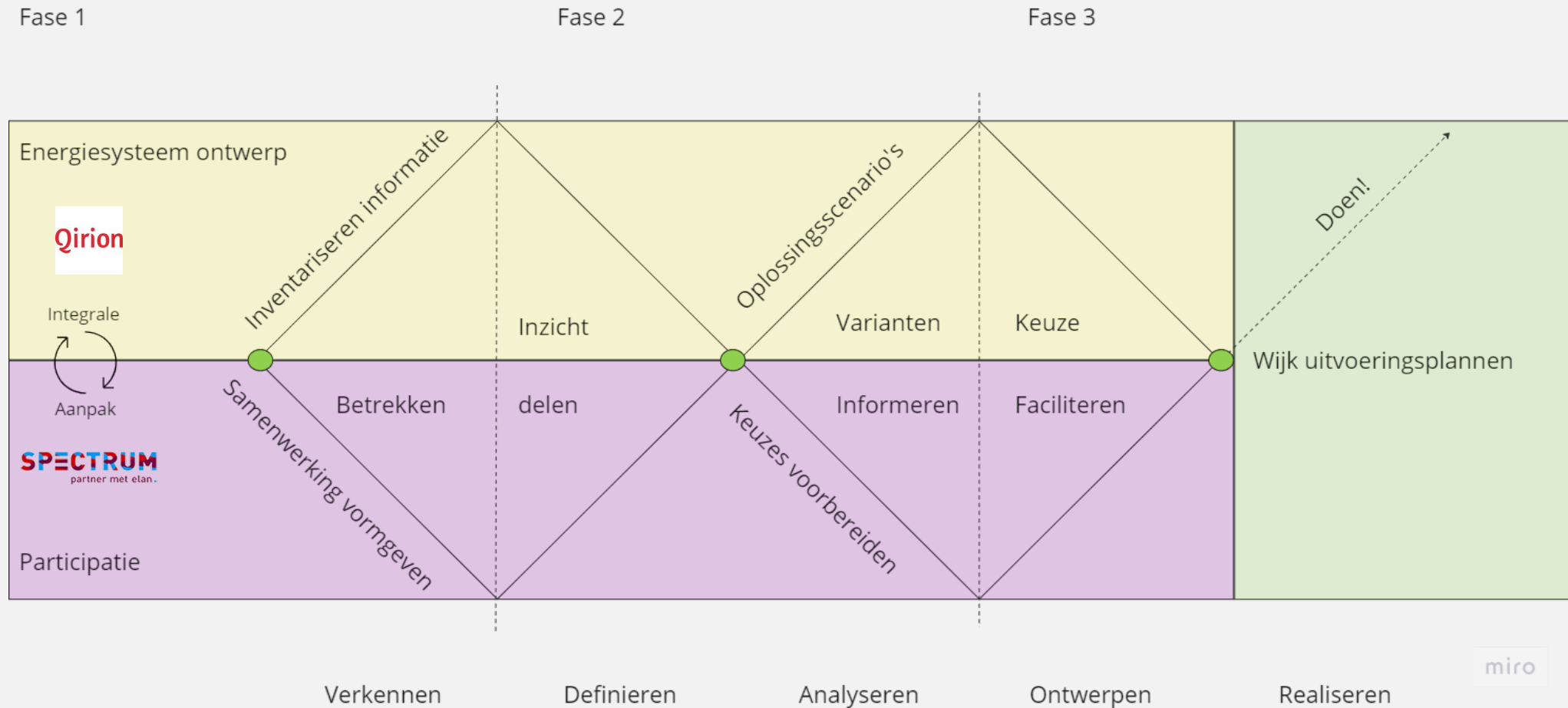

Basis voor integrale aanpak

Integrale aanpak

Aandacht voor technisch ontwerp én participatietraject

Bedankt!

Benieuwd naar wat wij voor u kunnen betekenen?

*Neem contact met ons op voor een
vrijblijvend gesprek:
info@spectrumelan.nl*